

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve RS
Stegne 7
1000 Ljubljana

In

Ministrstvo za javno upravo
Tržaška cesta 21
1000 Ljubljana

In

Ministrstvo za finance
Župančičeva ulica 3
1000 Ljubljana

Ljubljana, 31. 8. 2018

**Zadeva: Pripombe Sekcije operaterjev elektronskih komunikacij (SOEK) pri GZS, na
objavljeni predlog Programa dela in finančnega načrta Agencije za leto 2019 ter
predloge tarif za leto 2019**

Zveza: Objava na spletni strani Agencije dne 30. 7. 2018

Spoštovani,

V Sekciji operaterjev elektronskih komunikacij pri Gospodarski zbornici Slovenije (GZS), ki združuje podjetja A1 Slovenija, d.d., HoT Mobil d.o.o., Telemach, d.o.o. in Telekom Slovenije d.d., pozdravljamo pravočasno objavo predloga Programa dela in finančnega načrta za leto 2019, saj lahko le na takšen način delo regulatorja operaterji ustrezno upoštevamo v lastnih planskih procesih. Ravno tako bi se radi zahvalili za možnost posredovanja povratnih informacij v upanju, da bo Agencija konstruktivne pripombe upoštevala kar v največji možni meri.

Glavna pripomba SOEK se nanaša na predloge tarif za leto 2019, saj Agencija predlaga povišanje vseh tarif za plačilo regulatorju skoraj za tretjino (povišanje za 30 %). Tak znaten dvig tarif namerava Agencija izvesti, kljub dejstvu, da se prav vsi operaterji elektronskih komunikacijskih storitev že nekaj let srečujemo z nujno racionalizacijo in optimizacijo poslovanja, z vedno več reguliranimi tarifami (kot je na primer mednarodno gostovanje in

prepoved geoblokiranja, preprečevanje vedno večjega števila zlorab in drugimi vplivi regulacije na cene storitev), upadanjem trga zaradi OTT storitev, in podobno. Trend teh ukrepov se bo zagotovo nadaljeval še vsaj naslednji 2 leti in nič ne kaže, da se bodo razmere stabilizirale v smislu zmanjševanja regulatornih bremen (kar je razvidno pravzaprav iz osnutka PDFN ter osnutka strategije). Domnevna poraba vseh preteklih presežkov, ustvarjenih z napihovanjem tarif (med drugim tudi za naloge, ki niso bile opravljene ali pa so bile nepotrebne), sploh ne sme biti opravičljiv razlog, ker bo to pomenilo skorajda legitimiziranje podlage in upravičenosti za nov dvig tarife za 2020.

Operaterji ocenjujemo, da je v zadnjem času trg elektronskih komunikacijskih storitev upadel ravno za tretjino – upadajo prihodki klasičnih storitev, ki jih bolj ali manj uspešno nadomeščamo z novimi, kjer pa operaterji ne tekmujejo le med seboj, pač pa s hibridnimi ponudbami, ki so v obdobju neregularnosti že dosegle kritično maso; ostra konkurenca vodi v zniževanje maloprodajnih cen storitev; nove in nove zahteve s strani države (pretirana regulacija) ter na drugi strani nobenih olajšav v poslovanju (davčnih, finančne spodbude,...). Zato je nenavadno, da v panogah, ki bodisi stagnirajo, ali pa upadajo, regulator raste in širi svoje kompetence ter povišuje stroške svojega delovanja celo za 30%.

Ob navedenem upadanju v panogi kot celoti pa Agencija v finančnem načrtu poleg razširitve z dodatno zaposlitvijo kadra načrtuje tudi investicijo v višini 180.000,00 EUR za nakup dodatnih poslovnih prostorov za zaposlene in dodatno 20.000,00 EUR za opremo teh prostorov. Takšno investicijsko vlaganje po prepričanju SOEK, ob upoštevanju stanja v panogi in obstoječih prostorskih možnosti Agencije, ni ne potrebno, sploh pa ne ekonomsko upravičeno.

Vsi operaterji, člani SOEK, smo v preteklih letih zaradi zgoraj omenjenega razloga morali prilagajati delovne procese in nižati število zaposlenih in morebitnih zunanjih sodelavcev, žal tudi ne nadomeščamo delavcev, ki jim delovno razmerje preneha. Agencija po drugi strani od leta 2014 dalje vsako leto zaposluje in predlog, da bi prešli na 100 zaposlenih (povečanje zaposlenih za kar 10%), za operaterje, člane SOEK ni sprejemljiv. Glede na deklarirano razumevanje panoge, bi pričakovali večjo učinkovitost tudi od državnega organa, saj gospodarstvo stalno stremi k optimizaciji stroškov in povečevanju učinkovitosti.

Poleg tega stopnjevanje finančnega pritiska na operaterje zaradi povečevanja stroškov izobraževanja in dvigovanja kompetenc zaposlenih, hkrati njihovega udeleževanja na vseh delovnih skupinah in drugih dogodkih BEREC, na takšen način zaradi zgoraj omenjenih razlogov, ni ustrezno. Glede na dejstvo, da naj bi Agencija zaposlovala strokovnjake, kot je razvidno iz razpisov, tolikšno zvišanje tarife na račun stroškov izobraževanja ni dopustno. Zgolj ilustrativno - proračun namenjen izobraževanju enega operaterjev članov SOEK (ki ima relativno ocenjeno enega višjih proračunov za izobraževanje), ki zaposluje bistveno več osebja kot Agencija, znaša nekaj manj kot 350.000 EUR; tako na osebo pri operaterjih zneski za izobraževanje znašajo morda največ četrtno zneska, kot ga planira Agencija na osebo. Po nam podatkih sredstva za izobraževanje zaposlenih v javnem sektorju tudi ne dosegajo niti desetine načrtovanega zneska Agencije.

Operaterji, člani SOEK tudi ugotavljamo, da je kar nekaj nalog, ki jih Agencija navaja v predlogu PDFN, nepotrebnih in pomenijo neracionalno trošenje sredstev (glede na pretekle investicije v povsem neuporaben AKOS Test net, ki po novem temelji na odprtokodni rešitvi, nove investicije niso nikakor več opravičene; sporno se nam zdi tako kompleksno spremljanje kvalitete storitev – glede na razmere v Sloveniji, morda ta naloga ni med prioritetskimi), ne predstavlja zakonsko določenih nalog, ki jih Agenciji nalaga področna zakonodaja (tu pa je več takšnih nalog vidnih v strategiji, med njimi omenjen razvoj umetne inteligence in storitve veriženja blokov,...). Poleg tega agencija med temeljnimi nalogami navaja sodelovanje pri sprejemanju zakonodaje, kar je nespremenjeno od preteklih let in ne predstavlja naknadnega obremenjevanja, ki bi upravičilo tolikšen dvig tarif.

V predlogu PDFN pa so zapisane tudi naloge v zvezi s spodbujanjem optimizacij investicijskih vlaganj in spremljanje infrastrukturnih investicij. Te naloge so zaradi končnih učinkov zagotovo naloge v javnem interesu in posegajo tudi v pristojnosti drugih organov, predvsem pod pristojnost resornega ministrstva.

Če je te naloge na Agencijo preneslo pristojno ministrstvo, mora za njihovo izvedbo zagotoviti tudi potrebna sredstva iz državnega proračuna.

Ob tem bi želeli opozoriti na dejstvo, da operaterji v šestih državah članicah EU niso zavezanci za letna plačila regulatornim agencijam in stroške za nadzor telekomunikacijskega sektorja v celoti krijejo državni proračuni.

V več državah članicah EU (tako npr. tudi v sosednji Avstriji) skoraj polovico stroškov izvajanja nalog regulatorja, med katerimi so tudi naloge v javnem interesu, krije državni proračun.

Glede na predlagano zvišanje bi nenazadnje, kot na to opozarjamo že vrsto let, pričakovali tudi, da bi Agencija transparentno predstavila načrtovane upravičene in nujne odhodke - stroškovnik po stroškovnih mestih, saj tarife ne dviguje za vse panoge. Operaterji, kot plačniki storitev bi tako od Agencije pričakovali točno razčlenitev stroškov in nameravane potrošnje, ne pa zgolj pavšalno navajanje. Žal iz sicer obsežnega dokumenta osnutka plana dela, ni mogoče niti z verjetnostjo ugotoviti načrtovanih posamičnih stroškov – oziroma povedano drugače: finančni strokovnjaki zaposleni v naših podjetjih niso zmogli preveriti utemeljenosti načrtovanega plana ter ga podrediti finančnemu načrtu.

Ker vsakokratni plan dela in finančni načrt preverja in potrjuje resorno ministrstvo, vljudno predlagamo, da se izvede skupna javna predstavitev, ki bi nam pomagala razumeti utemeljitev kar 30% povišanja tarif. Morda bi se lahko našli prihranki, ki ne bi ohromili poslovanja Agencije hkrati pa bi vrednost točke ohranili vsaj na sedanji ravni (ali jo celo znižali), ter se operaterjev ne bi po nepotrebnem obremenjevalo še s povišanjem plačil.

Opozarjamo, da bo obdobje med leti 2019-2021 izredno finančno intenzivno za vse člane SOEK in tudi druge operaterje (če omenimo samo 5G in izpolnjevanje tržnega interesa), od države pa bi končno pričakovali nekaj razumevanja in vsaj približno primerljivo racionalizacijo, h kateri je sicer prisiljena celotna panoga.

Glede na navedeno operaterji, člani Sekcije operaterjev elektronskih komunikacij pri GZS predlaganega Programa dela in finančnega načrta ter predloga tarif Agencije za leto 2019 ne podpiramo.

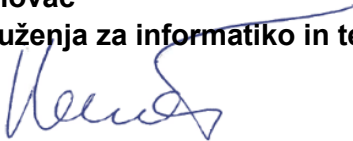
Predlagamo ohranitev vrednosti točke na največ sedanji ravni ter ustrezno prilagoditev programa dela glede na obstoječ kader predvsem pa na potrebne naloge.

Kot smo že predlagali, pa bi bila na mestu javna razgrnitev programa dela ter finančnega načrta, skupaj z resornim ministrstvom, pri čemer za predstavitev predlagamo transparenten prikaz načrtovanih odhodkov, ki naj prikažejo tudi predvidene stroške skupaj z delovno silo ter transparenten prikaz skupnih stroškov, kar orodje, ki ga uporablja Agencija zagotovo omogoča. Pričakujemo pa tudi ovrednotenje panog, ki jih Agencija regulira – Agencija naj upošteva trende razvoja, ki jih spremlja skozi izredno bazo podatkov iz rednih poročanj.

Nazadnje pa izražamo pričakovanje, da se bo s pripombami, pred sprejemom dokumenta osebno seznanil bodoči minister za javno upravo.

S spoštovanjem,

Nenad Šutanovac
Direktor Združenja za informatiko in telekomunikacije

Katja Mohar-Bastar
Predsednica SOEK

Poslano naslovnikom na elektronski naslov:

AKOS: info.box@akos-rs.si

MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO: gp.mju@gov.si

MINISTRSTVO ZA FINANCE: gp.mf@gov.si